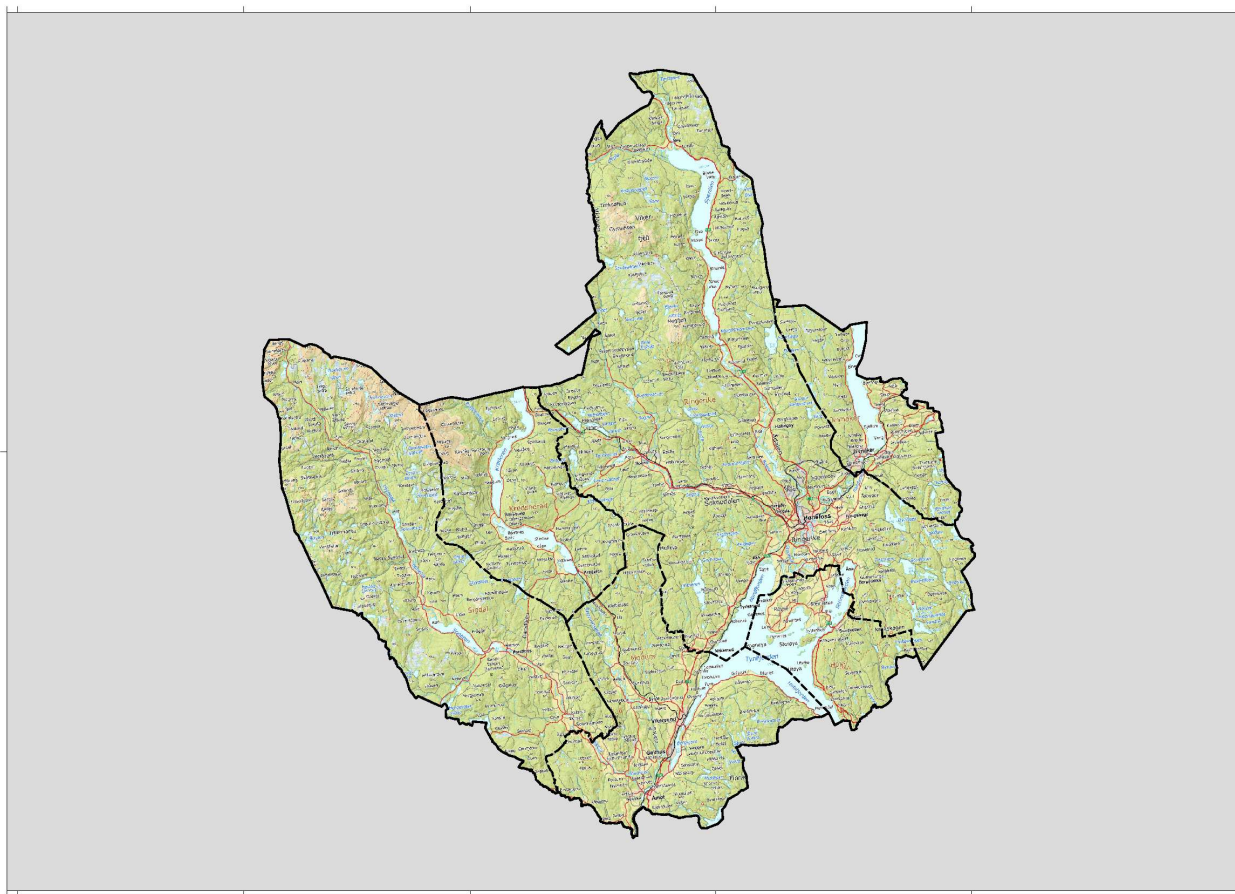

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Innledning

Samfunnshelse er en samfunnsmedisinsk enhet for Ringeriksregionen og omfatter Ringerike, Modum, Jevnaker, Hole, Sigdal og Krødsherad kommuner. Enheten startet opp 01.03.2025. Enheten er et interkommunalt samarbeid om kommuneoverlege og miljørettet helsevern. Samfunnshelse er bemannet med fire kommuneoverleger, to rådgivere i miljørettet helsevern og en merkantil.

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027 er forankret i plan for Miljø og helse (tidligere miljørettet helsevern) 2025-2028 og er en videreføring av tilsynsplan for miljørettet helsevern 2025 og 2026.

Ringerike kommune har i 2026 hatt søkelys på helseinstitusjoner, barnehager, barneskoler og ungdomsskoler i kommunene Modum, Hole, Sigdal og Krødsherad, videregående skoler i Ringeriksregionen, samt de fleste campingplasser i alle kommunene.

Innhold

Innledning	2
Formål, hensikt og mål for tilsynsplanen.....	2
Helsedirektoratets anbefaling til kommunens miljørettede helseverntilsyn.....	4
Samfunnshelses tilsynsvirksomhet	4
Aktuell informasjon om Ringeriksregionen	5
Planlagte tilsynsbesøk i Ringeriksregionen i 2026	6
Virksomheter der det planlegges tilsyn i 2026	7
Temaer som er aktuelle ved miljørettede helseverntilsyn.....	9
Tilsynsprosess med eksempler på saksbehandling.....	10
Tilsynsdokumenter.....	10
Aktuelle lover, forskrifter og veiledere.....	11

Formål, hensikt og mål for tilsynsplanen

Tilsynsplanen er utarbeidet for å offentliggjøre hvilke tilsyn Samfunnshelse planlegger å gjennomføre etter folkehelselovens forskrifter om miljørettet helsevern i Ringeriksregionen i 2027. Formålet er videre å skaffe oversikt over helse og miljø i virksomheter i regionene som er åpen for allmennheten og som benyttes av mange mennesker.

Hensikt

Hensikten med tilsynsplanen er å bidra til at miljørettede helseverntilsyn blir systematiske, forutsigbare, målrettede og risikobaserte.

Usikkerhet ved planleggingen av tilsynsplanen for 2027

Tilsynsplanen for 2027 skrives på et tidspunkt hvor Helsedirektoratet har kunngjort en oppdatering av Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstue, samt en ny veileder til forskriften. Oppdateringen forventes før nyttårsskiftet 2026/2027.

Om det skulle komme forsinkelser i denne prosessen vil det medføre utsettelse i tilsynsprogrammet vårt, da det vurderes som u hensiktsmessig å gjennomføre planlagte tilsyn etter gammel forskrift i forkant av en kjent forskriftsoppdatering. (*)

Mål

Effektmål

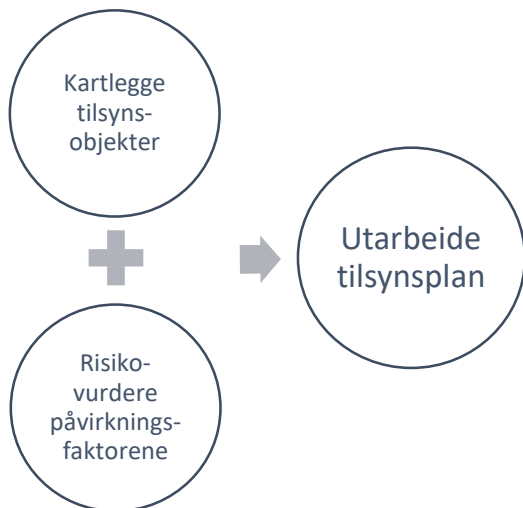
1. Å bidra til at barnehager, skoler og SFO tilrettelegges og drives på en måte som forebygger sykdom, skader, ulykker, overgrep og andre alvorlige hendelser.
2. Å bidra til at barnehager, skoler og SFO tilrettelegges og drives på en måte som fremmer barnas helse, trivsel, lek og læring.
3. Å bidra til å øke kompetansen på miljøfaktorenes innvirkning på helsen i virksomhetene, i kommunene og i samfunnet.
4. Å bidra til at miljø- og helsekravene blir oppfylt for gjestene på campingplassene.
5. Å bidra til at miljø- og helsekravene blir oppfylt for gjestene i regionens offentlig tilgjengelige badeanlegg*.

Resultatmål

1. Planlagte tilsyn i alle alternative utdanningsarenaer skal være utført i skoleåret 2027.
2. Planlagte tilsyn i utvalgte barnehager i Ringerike kommune skal være utført i barnehageåret 2027.
3. Planlagte tilsyn ved private driftede SFO tilbud og folkehøyskoler i alle kommunene skal være utført i løpet av 2027.
4. Planlagte tilsyn hos alle offentlig tilgjengelige badeanlegg i alle kommunene skal være utført i løpet av 2027 *.
5. Samfunnshelse vil tilstrebe at tilsyn på campingplassene i alle kommunene skal være utført i løpet av 2027.
6. Alle virksomheter som har vedtak med pålegg om retting, skal følges opp med tilpasset tilsynsaktivitet ved vedtaksfristenes utløp.

Helsedirektoratets anbefaling til kommunens miljørettede helseverntilsyn

Helsedirektoratets anbefaler i veileder til kommunens tilsyn med miljørettet helsevern at tilsyn skal være risikobaserte og deler inn oversikts- og analysearbeidet i tre deler ved valg av tilsyn og tilsynsplaner.

Oversikts- og analysearbeidet kan deles inn i 3 deler:

1. Kartlegge tilsynsobjekter(bransjer) og tilhørende påvirkningsfaktorer.
2. Foreta en risikovurdering av alle aktuelle påvirkningsfaktorer tilknyttet et tilsynsobjekt, og plassere objektet i tilsynsklasse etter totalrisikoen.
3. Benytte risikovurderingen av objektet som vurderingsmoment ved utarbeidelse av tilsynsplan

Risikovurderingene bør jevnlig oppdateres ettersom man får bedre oversikt over faktorer som påvirker helsen.

Figur 1 Helsedirektoratets anbefalte prosess for utvikling av tilsynsplan.

Samfunnshelses tilsynsvirksomhet

Samfunnshelse er tildelt tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)§ 7a. og tilhørende forskrifter, herunder Forskrift om miljørettet helsevern.

Kommuneoverlegenes myndighet kommer frem av folkehelselovens § 7 a. Kommunens oppgaver og delegering av myndighet.

Helsedirektoratet anbefaler at kommunenes miljørettede helseverntilsyn er planlagte og baserte på vurderinger av risiko knyttet til miljøfaktorenes innvirkning på helsen.

Miljørettet helsevern omfatter de faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Disse omfatter blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale miljøfaktorer.

En viktig del av tilsynsarbeidet er å undersøke om virksomhetseierne kan dokumentere at de over tid arbeider aktivt, systematisk og målrettet for å oppfylle folkehelselovens kapittel 3. Krav til virksomheter og eiendommer og kommunens virkemidler, og tilhørende miljørettet helsevernforskrifter.

Samfunnshelse er lokal helsemyndighet og kan fatte vedtak med pålegg om retting, tvangsmulkt og stansing med hjemmel i folkehelseloven kapittel 3 dersom virksomhetene ikke drives i samsvar med folkehelselovens bestemmelser om miljørettet helsevern.

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Bemanning og ressurser

Tilsynsteam	Stillingsprosent
Kommuneoverleger	300 (initialt 330) %
Rådgivere i miljørettet helsevern	200 %
Merkantil medarbeider	100 %

Fag- og ressursgrupper som etableres ved behov.

Interne: Plan- og bygnings-, forurensnings-, landbruks-, brannvern-, klima- og miljøvernansvarlige, folkehelsekoordinatorer mfl.

Eksterne: Kommuneoverlegeforumet og miljørettet helseverns nettverksgruppe i Buskerud.

Aktuell informasjon om Ringeriksregionen

Kommunene kjennetegnes med store landbruks-, natur- og friluftsområder hvor hovedandelen av befolkningen bor i tettsteder. Hønefoss er den eneste byen i regionen. De fleste tettstedene har egne barnehager og skoler.

Kommuner i Ringeriksregionen	By	Tettsteds-senter	Tettsteder
Ringerike	Hønefoss		Hallingby, Nes, Sokna og Tyristrand
Modum		Vikersund	Sysle, Åmot og Geithus
Jevnaker		Nesbakken	
Hole		Vik	Sundvollen
Sigdal		Prestfoss	Nerstad og Eggedal
Krødsherad		Noresund	Krøderen

Tabell 1 Oversikt over kommunene og tettsteder i Ringeriksregionen

Antall innbyggere

Antall innbyggere per 1. kvartal er hentet fra Statistikkbanken (SSB), andre opplysninger er kommunenes internettsider. Kommunenes totale antall innbyggere var 66 757 per første kvartal 2026.

Kommuner i Ringeriksregionen	Antall innbyggere 1. kvartal 2026 per kommune	Prosentandel innbyggere per kommune
Ringerike	31 950	47,9 %
Modum	14 760	22,1 %
Hole	7 213	10,8 %
Jevnaker	7 045	10,6 %
Sigdal	3509	5,3 %
Krødsherad	2280	3,4 %
Totalt	66 757	100 %

Tabell 2. Kommuner i regionen, antall og prosentandel innbyggere per 1. kvartal 2026, Kilde: SSB

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Antall barnehager, skoler, sykehjem og campingplasser i Ringeriksregionen

Samfunnshelse har registrert 104 barnehager og skoler. Kommunene har til sammen 61 barnehager; disse er dagmammavirksomhet, familiebarnehager og barnehager, og 43 skoler; disse er grunnskole og videregående skoler. Det er registrert 12 sykehjem, opplysningene er hentet fra kommunenes internettsider. Videre er det registrert 15 campingplasser i regionen, opplysningene er hentet fra flere offentlige nettsider.

Kommuner i Ringeriksregionen	Barnehager	Skoler	Sykehjem	Campingplasser o.l.
Ringerike	28	19	6	2
Modum	14	9	1	1
Jevnaker	6	3	2	1
Hole	7	6	1	5
Sigdal	4	4	1	4
Krødsherad	2	2	1	2
Totalt	61	43	12	15

Tabell 3 Kommuner i Regionen, antall barnehager, skoler, sykehjem og campingplasser. Kilder: kommunenes nettsider og offentlige nettsider

Planlagte tilsynsbesøk i Ringeriksregionen i 2027

Samfunnshelse vil i 2027 ha søkelyset på å skaffe oversikter over risikoforholdene i virksomheter som er åpne for allmennheten og som benyttes av mange mennesker i Ringeriksregionen.

Hovedtemaet for de planlagte miljørettede helseverntilsynene vil være helse og miljø for barna i Ringerikes barnehager, elevene i de private skolefritidsordningene (SFO) og alternative utdanningsarenaer, gjestene på campingplasser og badeanlegg.

Samfunnshelse vil ha søkelyset på både nye planlagte tilsyn og oppfølgende tilsyn i 2027. Den planlagte tilsynsaktiviteten vil omfatte følgende virksomhetstyper:

Virksomhet	Type tilsyn	Forskrift	Tilsynstema
Alle private skolefritidsordninger og alternative utdanningsarenaer	Spørreundersøkelse	Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.	§ 4. Helsemessig tilfredsstillende virksomhet
Utvalgte barnehager i Ringerike kommune	Tilsynsbesøk		§ 14. Beredskap, førstehjelp og sikkerhetsutstyr § 15. Godkjenning av virksomhet § 18. Internkontroll

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Alle offentlig tilgjengelige badeanlegg	Spørreundersøkelse	Forskrift om miljørettet helsevern	§ 10. Helsemessige forhold i virksomheter og eiendommer. § 12. Ansvar og internkontroll § 14. Meldepliktige virksomheter
	Tilsynsbesøk	*Forskrift om badeanlegg, bassengbad og badstu mv.	
Alle campingplasser	Spørreundersøkelse	Forskrift om miljørettet helsevern	
	Tilsynsbesøk		

Tabell 4 Plan for tilsyn i 2026

Virksomhetene vil bli forhåndsvarslet ca. fire uker i forkant tilsynet og opplyst om agenda for tilsynet. Den enkelte virksomhet kan be om formøte før tilsynsbesøket dersom de har behov for mer informasjon knyttet til gjennomføring av tilsynene.

Virksomheter der det planlegges tilsyn i 2027

Samfunnshelse vil prioritere tilsyn i virksomheter i regionen som ikke har hatt tilsyn regelmessige tilsyn i de siste årene.

Barnehager

Kommune	Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger
Ringerike	Smeden barnehage
	Espira Trygstad barnehage
	Dalsbråten barnehage
	Almgrenda Steinerbarnehage
	Fegri familiebarnehage
	Skogstjernen familiebarnehage
	Bondeheimen familiebarnehage
	Heggen barnehage
	Hallingby barnehage
	Haug barnehage
	Heradsbygda barnehage
	Østlis dagmamma service (Britt Brekkeflat Østli)

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Skoler

Kommune	Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger
Ringerike	Læringssenteret voksenopplæring
	UngInvest
	Discovery International School
	Ringerike Montessori
	Ringerike Steinerskole
	Steinsfjorden Montessori
	Honerud gård (Åsbygda)
	Ventilen (Åsbygda)
	Ringerike Folkehøgskole
Modum	Voksenopplæringen
Krødsherad	Midlertidige lokaler ungdomsskole

Kulturskoler

Kommune	Forskrift om miljørettet helsevern og forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger
Ringerike	Ringerike kulturskole (Hønefoss bru 3) Showskolen (Søndre torv 1)
Modum	Modum kulturskole (Modum kulturhus)
Hole	Hole kulturskole (Hole ungdomsskole) Idrettsakademiet (Svendsrudmoen)
Jevnaker	Jevnaker kulturskole (Storgata 24)
Sigdal	Sigdal kulturskole (Sigdal ungdomsskole)
Krødsherad	Krødsherad kulturskole (Krøderen samfunnshus)

Campingplasser o.l

Kommune	Forskrift om miljørettet helsevern
Modum	Natvedt camping
Hole	Nes camping Utøya leirplass
Sigdal	Halvorseth camping
Krødsherad	Ørpen camping

Badeanlegg, bassengbad og badstue*

Kommune	Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstue m.v.
Hole	Ringeriksbadet
Modum	Furumo svømmehall
Jevnaker	Basseng på JUS (hvis rehabilitering ferdigstilles)
Krødsherad	Basseng på Kommunehuset
Sigdal	Basseng Eggedal skole Basseng Prestfoss ungdomsskole

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Andre tilsyn

Samfunnshelse kan i tillegg til tilsynsplanen, foreta andre tilsyn i virksomhetene, slike tilsyn kan være:

- Oppfølgende tilsyn i virksomheter som har vedtak med pålegg om retting hjemlet i folkehelseloven.
- Tilsyn basert på melding om ny, endringer eller utvidelser av virksomhet.
- Tilsyn basert på godkjenningssøknad om nye, endringer eller utvidelser av virksomhet.
- Hendelsesbaserte tilsyn i virksomheter og eiendommer basert på bekymring for helsemessige ulemper og helseskader.

Tilsynssakene avsluttes når virksomhetene ikke lenger har avvik innenfor valgte tilsynstema.

Kartlegging av mulige tilsynsobjekter

Samfunnshelse er kjent med at det er virksomheter i regionen som vi ikke vet med sikkerhet hvordan vi skal definere. Er det botilbud eller helseinstitusjoner i kategori med sykehjem? Vi vil forsøke å kartlegge og vurdere om disse tilhører vårt tilsynsområde.

Temaer som er aktuelle ved miljørettede helseverntilsyn

Enkelte temaer kan være gjennomgående for mange miljørettede helseverntilsyn, disse temaene er listet opp i tabellen nedenfor.

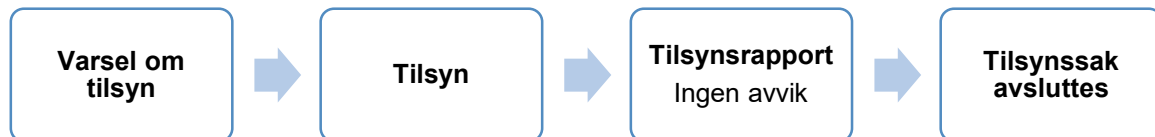
Tema som inngår i miljørettet helseverntilsyn	Middels helserisiko	Høy helserisiko
Smittevern		x
Forebyggende og helsefremmende faktorer	x	
Inneklima, luftkvalitet, lys- og lydforhold	x	
Renholds- og avfallshåndtering	x	
Utforming, innredning og universell utforming	x	
Vedlikehold og teknisk hygienisk standard	x	
Risiko for ulykker og skader		x
Beredskap, sikkerhet og førstehjelp		x
Internkontroll	x	
Godkjenning av virksomhet	x	

Tabell 5 Aktuelle temaer på tilsyn i forhold til risiko for innvirkning på helsen

Tilsynsprosess med eksempler på saksbehandling

Tilsynsprosessen starter når virksomheten blir varslet om tilsyn, varslet vil inneholde informasjon om tema for tilsynet, tilsynets art og omfang. Virksomheten vil få tilsendt tilsynsrapport til gjennomsyn før den blir endelig. Virksomheten vil få melding fra tilsynsmyndigheten når tilsynssaken er avsluttet.

Tilsynsprosessen er som følger, når tilsynsteamet ikke finner avvik fra lov- og forskriftskrav:

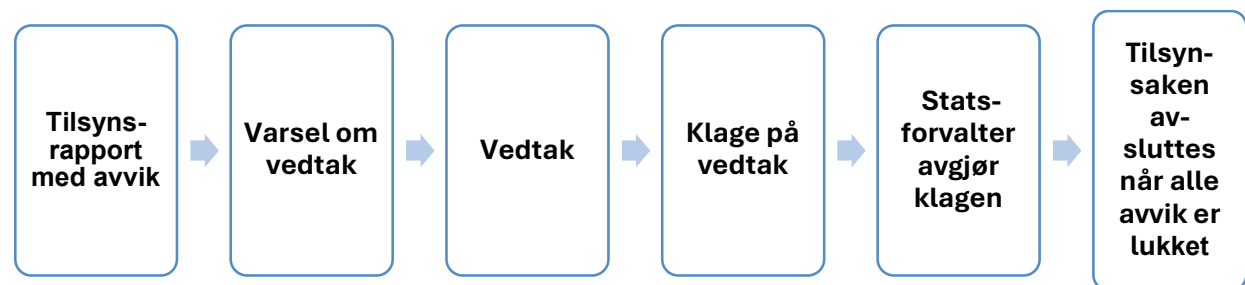
Figur 2 Tilsynsprosess ved ikke funn av avvik

Tilsynsprosessen utvides med flere trinn dersom det påvises avvik fra lov- og forskriftskrav. Avvikene må lukkes før tilsynssaken blir avsluttet. Virksomheten vil få vedtak med pålegg om retting. Vedtaket vil bli forhåndsvarslet og virksomheten vil dermed få noe tid til å lukke avvikene før vedtak blir fattet.

Alle vedtak med pålegg om retting etter folkehelselovens § 14. Retting, blir forhåndsvarslet. Hastevedtak benyttes for forhold som medfører overhengende fare for helseskade, etter folkehelselovens § 16. Stansing, hastevedtakene blir ikke forhåndsvarslet.

Virksomhetene kan klage på vedtaket fattet av Samfunnshelse til Statsforvalteren. Klage på vedtak skal først sendes Samfunnshelse for ny vurdering.

Statsforvalterens avgjørelse på klagen vil bli det endelige offentlige vedtaket.

Figur 3 Tilsynsprosess ved funn av avvik og klage på vedtak

Tilsynsdokumenter

Alle miljørettede helseverntilsyn blir loggført og registrert på den enkelte virksomheten. Tilsynsvarsler, -rapporter og -vedtak er offentlige dokumenter, mens virksomhetenes internkontrolldokumenter unntas fra offentligheten.

Tilsynsplan for miljørettet helsevern 2027

Aktuelle lover, forskrifter og veiledere

Lover og forskrifter med lenke til lovdata.no

[Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\)](#)

[Forskrift om miljørettet helsevern](#)

[Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger](#)

[Forskrift om skadedyrbekjempelse](#)

[Forskrift om badeanlegg, bassengbad og badstu](#)

[Forskrift om fastsettelse av tvangsmulkt i medhold av lov om folkehelsearbeid](#)

Tilsynsveiledere med lenke til Helsedirektoratet

[Kommunens tilsyn med miljørettet helsevern. Regelverk, metodikk og saksbehandling - Veileder.pdf.](#)

[Veileder i tilsyn med radon i skoler, barnehager og utleieboliger.pdf](#)